

Bilous V.S.

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

**INFORMATION AND LIBRARY SPACE FORMING
THE CREATIVE PERSONALITY OF THE FUTURE PEDAGOGUE****Summary**

The article shows the importance of forming a creative personality. The problem of formation of a teacher's creative personality in the context of continuity of preschool and elementary education is singled out. The focus is on the library's activities in the context of today's educational requirements. The experience of the university bookstore, which contributes to the development of the creative personality of the future teacher, is described. The main forms of library work are shown to help with the effectiveness of this task.

Keywords: teacher's creative personality, professional competence, pre-school and primary education, Vinnitsia Pedagogical University, library, information and library space, information culture, cultural and educational work.

УДК 378.016:159.922.928

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ТВОРЧИХ ПЕДАГОГІВ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ
У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ****Демченко О.П.**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Виокремлено суперечності й проблеми в роботі з обдарованими дітьми в закладах дошкільної освіти та в школі. Показано необхідність набуття фахівцями психолого-педагогічного профілю спеціальної компетентності для роботи із здібними й талановитими дітьми. Проаналізовано зарубіжний досвід щодо отримання майбутніми педагогами відповідної освіти для організації такого напрямку професійної діяльності. Окреслено перспективи його впровадження у вітчизняній вищій освіті. Обґрунтовано перспективні напрями створення системи роботи в освітньому процесі закладу вищої педагогічної освіти, спрямованої на створення умов для набуття майбутніми педагогами спеціальної компетентності для розвитку обдарованості дітей.

Ключові слова: обдарованість, творчість, обдаровані діти, підготовка педагогів до розвитку обдарованості дітей.

Постановка проблеми. Реформування вищої освіти України в контексті європейської інтеграції змінює пріоритети в підготовці майбутніх педагогів з домінування знаннево орієнтованого навчання на створення умов для набуття ними фахових компетентностей. Особливої уваги також потребує переосмислення професійних цінностей, усунення спрямованості освітнього процесу на засвоєння студентам теоретичних засад і опанування ними методами навчання й виховання так званих «типових» дітей, розвиток яких відповідає умовній віковій нормі. Відповідно до цього, актуальності набуває вироблення в здобувачів вищої педагогічної освіти установки бачити в кожній дитині індивідуальність і розвиток здатності створювати неповторну сприятливу траєкторію для її особистісного зростання та самореалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У професійній педагогіці, з одного боку, активно розробляється проблема реформування вищої освіти в контексті євроінтеграційних

процесів (Я. Болюбаш, О. Голюк, С. Василенко, В. Волович, Г. Карпенко, К. Крутій, А. Кузьмінський, Н. Лазаренко, К. Левківський, В. Полонський, М. Степко, Ю. Сухарніков, І. Тимошенко та ін.). Дослідники переконані [11], що швидкі темпи інформатизації та глобалізації сучасного суспільства впливають на професійну діяльність фахівців усіх галузей, а відповідно на їх підготовку в системі вищої освіти. Це зумовлює необхідність вивчення та імплементації передусім європейського досвіду в освітній процес педагогічного університету, налагодження партнерських контактів з обміну досягнення в цій царині. З іншого боку, обстоюється необхідність збереження національних освітніх традицій в умовах створення загальноєвропейського простору вищої освіти (Л. Баран, О. Біла, О. Власова, І. Грабовська, Т. Купцова, І. Зязюн, В. Ципко та ін.).

Поділяємо позицію О. Голюк [2], що на сучасному етапі реформування системи вищої педагогічної освіти в контексті євроінтеграційних процесів необхідно оперативно реагування

на запити суспільства шляхом внесення суттєвих змін у зміст, форми, методи підготовки здобувачів вищої освіти, впровадження студентоцентрованого навчання, в основу якого покладено ідею забезпечення студентам конкурентоспроможності, шансів отримати перше робоче місце на ринку праці, підвищенню їхньої «вартості» у працедавців.

У науковому дискурсі пострадянського освітнього простору започатковані експериментальні розвідки, присвячені окремим аспектам формування педагога обдарованих дітей, їх авторами є українські (О. Антонова, В. Демченко, Л. Корецька, Д. Корольов, Л. Радзіховська, Р. Семенова, Г. Тригубець, В. Ушмарова, Н. Федоров, М. Шемуда, О. Чернишов та ін.), білоруські (Є. Алехнович, Я. Коломінський, Є. Панько, Т. Поздєєва, Н. Старжинська, О. Чеснокова та ін.), латвійські (Р. Бебре, М. Віднере, І. Жогла, Т. Коке, Ю. Стабиниш, С. Тубеле та ін.), російські (С. Маркова, Г. Тарасова, В. Юркевич та ін.) учені. Проте такі дослідження ще не оформилися в цілісний напрям педагогічної освіти та лише перманентно впроваджуються в практику вищої школи. Також до кінця не вирішеними залишаються проблеми, підняті казахськими вченими [1], про необхідність становлення системи підготовки та перепідготовки психолого-педагогічних кадрів для роботи з такою категорією осіб, введення спеціальності «педагог по роботі з обдарованими дітьми» та розробки відповідних освітніх програм.

До того ж, нами [4] встановлено, що в Україні на рівні освітньої практики прослідковується низка суперечностей, серед яких між: чисельними експериментальними дослідженнями в сфері психології обдарованості та низьким рівнем їх використання в змісті підготовки майбутніх педагогів; потребою забезпечення педагогічного супроводу обдарованих дітей і відсутністю достатньої кількості спеціально підготовлених фахівців відповідного профілю тощо. Також недостатньо вивченим, а відповідно мало впровадженим, залишається зарубіжний досвід введення в загальноосвітніх і спеціальних закладах фахівців психолого-педагогічного профілю, підготовлених до роботи з обдарованими дітьми.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В такому контексті вважаємо за необхідне зробити особливий акцент на розробці окремого напрямку вітчизняної професійної педагогіки, метою якого є підготовка майбутніх фахівців психолого-педагогічного профілю до роботи із здібними й обдарованими дітьми. Важливість набуття студентами спеціальної компетентності зумовлена тим, що успішний розвиток й самореалізацію обдарованих дітей як особистостей з особливими освітніми потребами може забезпечити лише творчий і абнотивний педагог. Підтвердженням нашої

позиції є порівняльні дані дослідження педагогів обдарованих учнів [20, с. 146], спеціально підготовлених до роботи з такою категорією дітей, і тих, які не мають відповідної освіти. Результати експерименту показали, що професійна діяльність учителів першої групи якісно відрізняється, оскільки вони більш креативні, краще знають когнітивні потреби обдарованих, використовують ефективні стратегії навчання, вміють створювати розвивальне середовище.

Мета статті: проаналізувати досвід розвинених країн світу щодо створення системи спеціальної підготовки вихователів / наставників обдарованих особистостей і визначити основні напрями роботи в освітньому процесі педагогічного ЗВО, спрямованої на створення умов для набуття студентами спеціальної компетентності для розвитку обдарованості дітей.

Виклад основного матеріалу. В ході започаткованого дослідження [3; 5] було проведено пілотне опитування майбутніх фахівців психолого-педагогічного профілю з метою виявлення їхнього ставлення до роботи з обдарованими дітьми як окремого напрямку професійної діяльності. Аналіз відповідей студентів виявив низку проблем, серед яких:

- недостатня поінформованість щодо методів діагностики обдарованості, теорії та методики психолого-педагогічної допомоги обдарованим дітям;

- низький рівень обізнаності щодо проявів обдарованості та проблем, які виникають в обдарованих дітей, що зумовлено високим рівнем розвитку здібностей, оригінальним світосприйняттям і асинхронністю розвитку;

- домінування позиції, що додаткових ресурсів потребують передусім діти з обмеженими можливостями здоров'я, в тому числі й з інвалідністю, а не обдаровані учні, які також декларативно визнаються категорією осіб з особливими освітніми потребами;

- віднесення роботи з обдарованими учнями, маючи на увазі насамперед інтелектуально обдарованих особистостей, до сфери діяльності вчителів.

До того ж, спостереження за освітньою практикою показали, що в роботі вихователів ЗДО і вчителів часто проявляється шаблонність, одноманітність, консерватизм, інертність, відсутність креативності, прагнення до новизни, індивідуального стилю тощо. Також простежується тенденція придушення окремими педагогами проявів у дітей творчої активності, оригінальності, власного погляду на розв'язання пізнавальних завдань. Пояснюємо це тим, що одні вчителі не хочуть розвивати творчий потенціал учнів та їхні спеціальні здібності, інші – не вміють цього робити, оскільки система вищої педагогічної освіти переважно орієнтує їх на роботу з «середнім» учнем.

Звернення до зарубіжного досвіду організації вищої педагогічної освіти показує,

що в останні десятиліття в низці розвинених країн створена система спеціальної підготовки вихователів / наставників обдарованих дітей. Передусім увагу привертає така робота в межах європейського освітнього простору, активізація якої суттєво підвищилися після прийняття Парламентською асамблеєю Євросоюзу «Рекомендацій (1248) щодо розвитку освіти обдарованих і талановитих дітей». У документі серед основних напрямів освітньої політики по роботі з обдарованими дітьми були визначені й такі, що пов'язані зі спеціальною підготовкою педагогів. Зокрема, рекомендовано включити в програму підготовки вчителів вивчення стратегій ідентифікації обдарованих учнів, сприяти поширенню інформації про обдарованих дітей серед усіх, хто працює з ними [18]. Європейською радою з високих здібностей (ЕСНА) для вчителів були відкриті стаціонарні міжнародні курси, діяльність яких поширюється на всю Європу, і зараз вони функціонують в низці країн (Австрії, Великобританії, Угорщині, Німеччині, Швейцарії та ін.). На 11-й конференції К. Фишер презентував нову програму ЕСНА для отримання ступеня магістра з навчання обдарованих дітей у Німеччині та Голландії.

В Австрії у деяких педагогічних інститутах реалізується програма ЕСНА з отримання диплома «спеціаліста з освіти обдарованих», що в перспективі дозволить ввести таку посаду в усіх закладах освіти. Така програма впроваджується в Швейцарії (Педагогічний університет Цюріха). Місцеві та шкільні органи управління цієї країни вводять посади спеціалістів з освіти обдарованих, які консультують учителів, батьків і самих учнів [19, с. 32–33]. У більшості педагогічних ЗВО Австрії студентам також пропонуються курси щодо освіти обдарованих, які поки що є переважно дисциплінами за вибором. На відміну від цього, в педагогічних університетах Швейцарії предмети, пов'язані з підготовкою до роботи з обдарованими дітьми, є обов'язковими для всіх студентів [19].

Привертає увагу система підготовки педагогів до роботи з обдарованими дітьми й молоддю в США. Зокрема, відповідно до програми «Astor» [16], вчителі обдарованих дітей отримують спеціальну післядипломну підготовку й далі повинні займати постійним професійним удосконаленням у цій сфері. В країні розроблено стандарти підготовки вчителів до навчання обдарованих, авторами яких стали фахівці Національної асоціації заради обдарованих дітей і Ради з питань особливих дітей [14–15]. У стандартах визначено блоки знань і вмінь, якими повинні оволодіти педагоги, що працюють з такими дітьми: вихідні засади освіти обдарованих учнів, особливості їх розвитку, індивідуальні відмінності в навчанні, стратегії викладання, навчальне середовище

та соціальна взаємодія, ідентифікація обдарованості, професійна та етична практика, співробітництво тощо. У більшості штатів США (в трьох – обов'язково) проводиться спеціальна сертифікація педагогів для системи освіти обдарованих. Низка коледжів та університетів розробили й реалізують програми підготовки фахівців психолого-педагогічного профілю в цьому напрямі, серед яких є і докторські студії [20, с. 143–144].

Зустрічаємо компаративні дослідження вітчизняних учених, в яких представлено результати аналізу зарубіжного досвіду підготовки педагогів обдарованих дітей і намічені шляхи його адаптації в систему вищої педагогічної освіти України. Так, О. Золотарьова [7] аналізує систему такої роботи в Ізраїлі, яка є додатковою і здійснюється після отримання основної педагогічної освіти. В цій країні з 2015–2016 н. р. діє вимога обов'язкової сертифікації та підвищення кваліфікації фахівців талановитих дітей.

В останні десятиріччя в Австралії вироблена і впроваджується комплексна державна стратегія розвитку обдарованих і талановитих дітей, спеціальна підготовка педагогів до роботи з якими вважається одним з основних засобів поліпшення їхньої освіти. За висновками С.Кириченко [8], підготовка вчителів обдарованих учнів в Австралії та перспективи розвитку в цьому напрямі є одними з найкращих у світі, тому потребують вивчення та глибокого аналізу з метою впровадження в нашій країні. Згідно «Акту про народну освіту на Північних територіях» у школах рекомендується мати фахівця, який займався б питаннями ідентифікації, підтримки та розвитку обдарованих дітей [17]. Окрім цього, в Австралійському Союзі деякі штати вимагають у вчителів обдарованих диплом про вищу освіту та / або спеціальну сертифікацію, інші – тільки бажання вчити обдарованих учнів; майже в половині – спеціальний сертифікат.

Отже, в низці розвинених країн світу та Європи склався позитивний досвід підготовки фахівців до роботи з обдарованими дітьми, який необхідно вивчати й адаптувати у вітчизняну вищу педагогічну освіту. Виходячи з цього, таку роботу слід започаткувати комплексно, одночасно в декількох напрямках:

➤ *Організовувати спеціальні форми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації* (школи, курси, тренінги, воркшопи, майстер-класи, семінари тощо) для педагогів, які працюють з обдарованими дітьми і вже мають вищу освіту, але прагнуть підвищити свій професійний рівень у сфері обдарованості та набути спеціальну компетентність з розвитку дітей з різними видами обдарованості. Такі форми можна створювати в рамках вищої та післядипломної, формальної й неформальної освіти [6]. Для вчителів-практиків, які

працюють з обдарованими дітьми, відповідні органи управління освітою повинні створити можливості для проходження міжнародних курсів, стажувань у країнах, які мають успіхи в сфері розвитку обдарованості. На рівні держави варто було б ініціювати можливість відкриття в Україні стаціонарних міжнародних курсів, започаткованих ЄСНА.

➤ *Вести в зміст освітніх програм підготовки майбутніх фахівців психолого-педагогічного профілю всіх спеціальностей навчальних дисциплін з вивчення науково-методичних основ роботи з обдарованими дітьми.* За останніми даними, кількість осіб з проявами різних видів обдарованості може бути до 15-30% від загальної вікової вибірки. Тобто, приблизно кожна 5-3 дитина в групі / класі може бути потенційно обдарованою. Відповідно до цього, будь-який вихователь / учитель у дитячому колективі матиме талановитих особистостей, для розвитку загальних чи спеціальних здібностей яких йому потрібно мати спеціальні знання й навички.

Для цього необхідно використовувати можливості освітнього процесу ЗВО [10], з одного боку, імплементувавши основні положення концепції обдарованості та теоретико-методичні засади використання технологій / методів розвитку обдарованості в зміст психолого-педагогічних дисциплін, які вивчають майбутні вчителі, вихователі, психологи, соціальні працівники. З іншого боку, в межах як нормативної, так і варіативної частин навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти слід вводити спеціальні курси, метою яких є вивчення різних аспектів роботи з обдарованими дітьми.

➤ *Здійснювати підготовку педагогів до роботи з обдарованими дітьми в контексті набуття ними інклюзивної компетентності.* Вважаємо [4], що особистості з проявами різних видів обдарованості завдяки наявності неординарних здібностей істотно відрізняються від більшості дітей кожної вікової групи, які мають так звані «типові» (середні) показники розвитку та особистісні характеристики, що відповідають прийнятним фізіологічним, психологічним, соціальним нормам. Вони є категорій осіб з особливими потребами, для розгортання потенціалів і розвитку здібностей яких, досягнення високих результатів у відповідному виді діяльності необхідно створювати сприятливі умови, використовувати додаткові матеріальні та педагогічні ресурси, забезпечувати систематичний психолого-педагогічний супровід.

У педагогічній ЗВО України розпочата підготовка асистента вихователя / вчителя як партнера педагога в інклюзивній групі / класі, в зміст якої варто також ввести питання, пов'язані зі створенням сприятливих умов для обдарованих дітей як особистостей з особливими освітніми потребами. Такі фахівці мають

оволодіти навичками використання технологій розвитку здібностей і обдарованості дітей в умовах інклюзивного освітнього простору.

➤ *Започаткувати підготовку педагогів обдарованих дітей як окрему спеціалізацію чи додаткову спеціальність.* У контексті реформування вищої педагогічної освіти були внесені зміни в перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [12]. Так, освітні програми здобуття вищої освіти за спеціальностями 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», 016 «Спеціальна освіта» передбачають підготовку з другої спеціальності або додаткової спеціалізації для здобуття відповідної професійної педагогічної кваліфікації. Проте, у визначеному списку спеціальностей / спеціалізацій поки що немає «педагога обдарованих дітей», введення посади якого може бути найближчою перспективою для вдосконалення підготовки фахівців для роботи з обдарованими дітьми.

Наразі, дотримуючись законодавчого поля та виходячи з автономії ЗВО, в межах освітніх програм (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, 05 Соціальні та поведінкові науки та ін.) можна започаткувати підготовку майбутніх фахівців соціономічного профілю як координаторів / консультантів у роботі з обдарованими дітьми двома способами:

– введення відповідної спеціалізації як «складової спеціальності, що визначається вищим навчальним закладом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти» [6];

– упровадження нових перспективних професій, зокрема, «андрагог», «тьютор», «модератор», «фасилітатор» тощо [9].

➤ *Проводити обов'язкову сертифікацію педагогів, які працюють з обдарованими дітьми.* У нашій країні започаткована добровільна сертифікація педагогічних працівників [13], метою якої є виявлення та стимулювання педагогів з високим рівнем професійної майстерності, що володіють методиками компетентісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню. З огляду на це, з одного боку, вважаємо, що вихователі / вчителі, які успішно пройшли таку оцінювальну процедуру, мають бути рекомендовані для до роботи з обдарованими дітьми. З другого боку, педагоги, які працюють із здібними й талановитими учнями обов'язково повинні мати сертифікат, успішно пройшовши етапи вивчення й оцінки свого досвіду роботи та професійної компетентності.

Отже, не протиставляючи обдарованих особистостей іншим категоріям дітей, вважаємо, що вони нерідко піддаються «педагогічній сегрегації». Обдаровані особистості оцінюються сучасним суспільством як важливий «людський

капітал», від кількості та якості якого суттєво залежить соціально-економічний, культурний розвиток конкретної країни та її місце на світовій арені. Вони потребують особливої уваги й допомоги компетентного педагога, який зможе створити умови для їх творчої самореалізації та задоволення особливих освітніх потреб. Реформуючи вітчизняну систему ви-

щої освіти в умовах євроінтеграції, необхідно вивчати й адаптувати досвід зарубіжних країн щодо введення спеціальних дисциплін у підготовку всіх майбутніх фахівців психолого-педагогічного профілю, з одного боку. З другого боку, нагальною потребою стає введення спеціальної посади «педагог обдарованих дітей» та відповідної підготовки такого фахівця.

Список літератури:

1. Арын С.М. Система выявления, обучения поддержки одаренных детей и талантливой молодёжи РК / С.М. Арын, У.Б. Жексенбаева // Дарын. – 2000. – № 3. – С. 23–24.
2. Голюк О.А. Особливості підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки в контексті реформування освіти України / О.А. Голюк // Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських національних стратегій: збірник науково-практичної конференції викладачів та студентів інститутів педагогіки, психології та мистецтв (Вінниця, ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 1-2 квітня 2015 р.) ; ред. Г.С. Тарасенко. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. – Вип. 4. – С. 437–440.
3. Демченко Е.П. Одаренный ребенок как личность с особыми потребностями в инклюзивном пространстве учебного заведения / Е. Демченко, О. Зайцева // SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference. Volume II, May 26th-27th. – 2017. – P. 61–71.
4. Демченко Е. Развитие субъектности будущих педагогов в контексте подготовки к работе с одаренными детьми / Елена Демченко, Галина Кит, Оксана Голюк, Наталья Родюк // Society, Integration, Education. Proceedings of the International Scientific Conference, May 25th-26th, 2018. – Rezekne : Rezekne Academy of Technologies, 2018. – P. 507–519.
5. Демченко О.П. Суб'єктність соціально обдарованої особистості в культурно-освітньому просторі / О.П. Демченко // Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Т. 6: Психологія обдарованості. – Випуск 12. – Київ-Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – С. 78–90.
6. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/>
7. Золотарьова О.В. Педагогічна підтримка обдарованих дітей в загальноосвітніх школах Ізраїлю : автореф. дис. ... на здобуття наукового ст. канд. пед. : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / О.В. Золотарьова. – К., 2017. – 21 с.
8. Кириченко С.В. Організаційно-педагогічні засади роботи з обдарованими дітьми в системі освіти Австралії : автореф. дис. ... на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / С.В. Кириченко. – К., 2016. – 20 с.
9. Концепція розвитку педагогічної освіти : наказ МОН України від 16.07.2018 р. № 776 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/17105>
10. Крутій К.Л. Вимоги до концептуальної структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до професійної діяльності / К.Л. Крутій, І.М. Шоробура // Моделі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до професійної діяльності : [кол. монографія] ; за заг. ред. проф. Л.В. Зданевич, проф. К.Л. Крутій. – Хмельницький : вид-во ХГПА, 2016. – С. 18–48.
11. Лазаренко Н.І. Теоретико-методологічні засади підготовки фахівців в умовах сучасних трансформаційних змін / Н.І. Лазаренко // Actual question and problems of development of social sciences : Conference Proceedings. – Kielce: Holy Cross University. – P. 172–175.
12. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://parusconsultant.com/?doc=09K5O5DBF2&abz=GYZHX>
13. Положення про сертифікацію педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 р. № 1190 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-sertifikaciyu-pedagogichnih-pracivnikov>
14. Am Cho S. Preparation of Gifted Education Teachers in Collaboration with Higher Education Institutions in New York / Seokhee Cho, Chia-Yi Lin // Asia-Pacific Journal of Gifted and Talented Education. – 2009. – Vol. 1, № 1. – P. 9–22.
15. Am NAGC – CEC Teacher Knowledge & Skill Standards for Gifted and Talented Education [Electronic resource]. – Access mode: http://www.nagc.org/uploadedFiles/Information_and_Resources/NCATE_standards.
16. Enrich V. The Astor program for gifted children. Prekindergarten through grade three. Virginia Enrich. New York: Columbia University, 1978.
17. Gifted and talented education. Guidelines and procedures. – Northern Territory Government : Department of Education. – 2016. – 9 p.
18. Hartas D. Identifying and selecting able students for the NAGTY summer school: emerging issues and future considerations / D. Hartas, G. Lindsay, D. Muijs // High Ability Studies. – 2008. – Vol. 19(1).
19. Monks F.J. Gifted Education in 21 European Countries : Inventory and Perspective / F.J. Monks, R. Pfluger. – Nijmegen : Radboud University Nijmegen, 2005. – 172 p.
20. Vidergor H.E. Impact of Professional Development Programs for Teachers of the Gifted / H.E. Vidergor, B. Eilam // Gifted and Talented International. – 2011. – Vol. 26, № 1-2. – P. 143–161.

Демченко Е.П.

Винницкий государственный педагогический университет
имени Михаила Коцюбинского

ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ТВОРЧЕСКИХ ПЕДАГОГОВ ОДАРЕННЫХ ДЕТЕЙ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОИНТЕГРАЦИИ

Аннотация

Выделены противоречия в работе с одаренными детьми в дошкольных учреждениях и в школе. Показана необходимость приобретения педагогами специальной компетентности для работы с способными и талантливыми детьми. Проанализирован зарубежный опыт специального образования педагогов одаренных детей. Определены перспективы его внедрения в отечественной высшем педагогическом образовании. Обоснованно перспективные направления создания системы работы, направленной на создание условий для приобретения будущими педагогами специальной компетентности для развития одаренности детей.

Ключевые слова: одаренность, творчество, одаренные дети, подготовка педагогов к развитию одаренности детей.

Demchenko O.P.

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

PREPARATION OF FUTURE CREATIVE EDUCATORS OF GIFTED CHILDREN IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Summary

The contradictions and problems in working with gifted children in pre-school and school establishments are singled out. The necessity of acquiring special competence of psychological and pedagogical profile for working with able and talented children is shown. The foreign experience in obtaining future educators of the corresponding education for the organization of such a direction of professional and pedagogical activity is analyzed. The prospects of its introduction in the national system of higher pedagogical education are outlined.

Keywords: talent, creativity, gifted children, preparation of teachers for the development of gifted children.

УДК 371.023.1

ДО ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дубровська Л.О., Дубровський В.Л.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Стаття присвячена дослідженню актуальної проблеми сьогодення готовності вчителів початкових класів до нової української школи. Зазначено, що підготовка нового компетентного вчителя є одним з провідних завдань реформування освіти в Україні. Важлива увага звернена на проблему вищих навчальних закладів педагогічного спрямування на етапі інтеграції України до європейського освітнього простору у підготовці вчителя нової генерації; роль дисциплін психолого-педагогічного циклу в системі професійної підготовки вчителів. **Ключові слова:** учитель, Нова українська школа, компетентність, компетентнісний підхід, ключові компетентності.

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні відбувається модернізація освітньої галузі. Сучасні освітні реформи спрямовані на підвищення якості і доступності навчання, на виховання людини, яка відповідає потребам XXI століття – ініціативної, самодостатньої та творчої. Як зазначено у Концепції «Нова українська школа», нині особливо гостро постає проблема використання внутрішніх резервів підвищення результативності навчання школярів.

Державною національною програмою «Освіта» (Україна XXI століття) визначені основні шляхи відродження національної системи навчання, серед яких пріоритетного значення набувають: постійне духовне самовдосконалення, творча самореалізація, задоволення інтелектуально-культурних потреб особистості, підвищення професіоналізму педагогічних кадрів, формування здатності вчителів динамічно реагувати на запити громадського жит-